

звертає на себе увагу ще одна характерна риса: автори висвітлюють любов ущербних людей. У згаданій стрічці «Птахолове», наприклад, показано психічно хворого молодого чоловіка, який закоханий в актрису. Звичайно ж, вона кохає іншого, тільки чомусь той інший ні сіло, ні впало демонстративно йде до іншої. Але нещасний герой може спілкуватися з птахами – не випадково зветься птахоловом. За допомогою птахів він мстить зрадливцеві, й ця майже комічна сцена стає нібито кульмінацією, після чого хворий герой знову потрапляє в лікарню і йому залишаються тільки видіння актриси. У цьому випадку прикрі дві речі: сюжетна надуманість і поверховість.

Складніше вибудована аналогічна ситуація у «Панні» – експериментальній стрічці.

Молода жінка не то в трансі, не то психічно хвора, освідчується незнайомцеві, що прогулює свою собаку. Чоловік, природно, лякається її, чимдуж мчить додому. Але тут

починається наслання. Помешкання немов заворожене: двері не відмикаються, треба діставатися через пожежні сходи і балкон, падає і розбивається акваріум. Саме такими засобами, нагнітанням страху, передає автор внутрішній стан свого героя. Автор знов і знов зводить молодих людей, знімаючи межу між сном і реальністю. Все у фільмі, щоправда, позбавлене сенсу, але намагання створити настрій уже може виправдати цей дебют.

Любов всюдисуща, і якщо ти навіть зачинишся за сімома замками, від неї важко сховатись. Але загалом, судячи з фільмів, любов сьогодні є великим дефіцитом. Автори циклу «Любов – це...» констатують не її наявність, а її відсутність, втрату, неможливість. Їхні герої (чи автори?) ще не вийшли остаточно з-під влади Ерота, але не можуть це почуття чи то розпізнати, чи то дати собі з ним раду.

ЛЮБОВ — ЦЕ... НЕ ДЛЯ ОЛІГАРХІВ

Анна Косенко

Усі радянські люди читали в дитинстві вірші про добрих мільйонерів, пізніше ті, хто дожив до перебудови, дивилися кіно про добряків-буржуїв та щиросердних олігархів. Від цих позитивних образів-масок у фільмі Олексія Росича «Олігарх», де діють олігархи й мільйонери, залишилися тільки батьківська любов (що завжди викликає розчулення), решта – не найкращі людські якості. Ці стереотипні образи, можливо, якщо дуже захотіти, і могли б скластися в непогане кіно. Якби не штучність побудови психологічних портретів персонажів, наслідком чого є нічим не виправдані дії та фрази героїв. Так, як чистий фарс сприймаються слова одного мільйонера, що втішає свого колегу, чиєю донькою «заволодів олігарх»: «Це може бути наказаніє Боже. Сам подумай – скільки ти вже кошенят втопив, а? Сотні дві, не менше? У суботу ти шістьох утопив, а в неділю цей олігарх твою доньку... ну сам знаєш.» Таке враження, що фільм замислювався як драма, або трагедія, а режисер вдається до постійних іронічно-абсурдистських відступів. Можливо, це добре з точки зору розширення усталених жанрових меж, але неминучим наслідком такого змішання є еkleктика і штучність.

Загалом робота Олексія Росича цікава своїм експериментальним підходом. Це помітно вже навіть у виборі тематики фільму, що не є буквальною відповіддю на питання: «Що ж таке любов?». Серед уже представлених восьми фільмів також цікавим є погляд на цю тему Ганни Яровенко у документальній стрічці «Кіноманія». Поки що це тільки дві роботи з восьми, які не є мелодрамами. Невже мелодрама – це єдиний жанр в якому можна говорити про любов і чому у більшості фільмів ця любов перетворюється на кліше?

Дуже хороша операторська робота Андрія Лисецького «ви-



■ Кадр з к/м фільму «Олігарх». Режисер Олексій Росич. 2004

тягує» фільм, навіть такі «загальні місця» відеоряду, як осіння алея в тумані, окуляри, що падають в траву... Формальні експерименти свідчать про пошук режисером свого стилю, власної кіномови. Хоча цей пошук і не завжди успішний, фільми Олексія Росича вже можна впізнати за такими ознаками, як звернення до гострої соціальної проблематики, зумисною відсутністю динаміки, що є наслідком поєднання монологів із кадрами-замальовками, свого роду кінонатюрмортами, спекулювання візуальними метафорами, гра на контрасті. Це можна побачити, зіставивши дві роботи режисера – минулорічну («Тато») і зняту у рамках «Любов – це...» («Олігарх»). До речі, і в «Таті» провідною є тема любові батька до доньки, батька, який і тут там стає жертвою обставин, що не залежать від нього самого.

Фільм, як і більшість картини з серії «Любов – це...» слабкий з погляду сценарію та акторської гри, але є деякі цікаві режисерські вирішення. Операторська частина, як і майже у всіх стрічках серії, виконана добре (дається взнаки робота операторів у рекламній сфері). Яюсь уже набридло говорити про нестачу сценаристів, адже кіно – не реклама, де можна задовольнитися красивою картинкою та іронічним штампом.